

πόδι

Τετάρτη, 4 Απριλίου 2012

6:23 πμ

Σημασία

- Ένα από τα δυο κάτω άκρα του ανθρώπινου σώματος
1. παρόμοιο σε σχήμα κατασκεύασμα για την στήριξη πραγμάτων πχ. καρεκλοπόδαρο
 2. Έχει πολλές μεταφορικές χρήσεις που εξηγούνται παρακάτω.
 3. Μονάδα μετρήσεως μήκους όση το πέλμα του ποδιού του εκάστου βασιλεί!
 4. Μετρικός πους
 5. μέθοδος επιλογής συμπαικτών (φρ. να βάλουμε πόδια)

Ετυμολογία

πόδι < αρχαία ελληνική πούς, γενική ποδός δοτ. Τω ποδί
Ο σχηματισμός ανάλογος του ο παις, του παιδός, τω παιδί
ΙΕ ρίζες που δηλώνουν κίνηση

$\sqrt{\text{pad}}$

rantoufle > παντοφλα

$\sqrt{\text{ped}}$ > πέδη, πέδον > πεδίων, τροχοπέδη, ορθοπεδικός

το φ γίνεται και ζ: πεζ- > πεζός, πεζικό, πεζοδρόμιο, pied

fad > Αγγλ. foot,

pod πόδιον > υποπόδιον, ποδέα > Λατ. Podium = βάθρο > πόντιουμ
ποδίζω, εμπόδιον, ρήμα εμποδίζω,

Το φωτῶν ἀλαόν γένος ἐμπεποδισμένον.

Αισχύλου Προμηθεύς 549

πους, γεν. ποδός, δωρ. πώς, λακ. πόρ, 6 "ο,τι καί νῦν» δ πούς, τό «πόδι» : έκ του *rod-s (ἀττ. πούς κατά το οὔς» (ἀρχ. ινδ. rat (γ«v.padah), πβ, γοτθ. fotus (τό u κατά τήν κλίσιν έκ τής αίτ. εν. fotu, I, νεογερμ. Fuss —πους, ἀρμ. otk* πληθ. οί πόδες (ύνομ. έν. otn έκ τον *rod[r, fatcp μκτέστη εις τήν κλίβιν τήν μ*τά του η), τοχ. A pe, B pai = πούς, λατ. Pes, γεν. pedis = πούς.

Παράγωγα

άπους "ό άνευ ποδός ή ποδών, χωλός",

ποδάγρα: νόσος, οξεία ουρική αρθρίτις

ποδαίος " ή ἔχων μήκος (ή πλάτος ή ύψος) ενός ποδός",

ποδεών, -ώνος: ο λαϊμός ή τό στόμιον άσκού. Στον πληθ. ποδεώνες τά άκρα του δέρματος ζώων αλλά και πέος

ποδείο: το κάλυμμα (ταινία) των ποδών, ή γκέττα.

ποδήρης, -ες:" ο φθάνων μέχρι τών ποδών·

ποδίζω "δένω τους πόδας",

ποδίον, το : ο μικρός πους",

ποδισκος, ό,

Ποδοκάκκη: οργαno δεσμεισης των ποδιων, βασανισμού και διαπομπεισης
Ποδομακτρον: το χαλακι της ποστρας για να σκουπιζουμε τα παπουτσια από τις λασπες.

πόδωμα, τό εδαφος, πάτωμα

ποδώκης : ό ταχύς τους πόδας, ταχύπους·

ποδόσφαιρο

τρίπους (Ομ. τρίπος) ὄ,τι και σήμερα , ό τρίπους, εχων τρεῖς πόδας, το τρίποδο.

ΙΕ Ριζα. *rod- μεταπτ. β, του *red- (πβ. Έκατόν+πεδος =έκατόμπεδος ό ἔχων μήκος εκατόν ποδών κ.τ.λ.)

Επίσης :

πέδη (τροχοπέδη, χειροπέδη, ιπποπέδη, ορθοπεδικός, πέδιλον),
πέδον (οικοπεδον, υψιπεδον, αλιπεδον),
πέζα (τραπεζα, πεζούλι, παραπέζουλα)
πεζός (πεζικο, πεζος, πεζοδρομιον)
πηδόν (το πλατύ μέρος του κουπιού) .

Ξενόγλωσσα

Λατινικά pes, pedis, pedem

Αγγλικά foot

foot (n.) Old English fot, from P.Gmc. *fot (cf. Old Saxon fot, Old Norse fotr, Dutch voet, Old High German fuoz, German Fuß, Gothic fatus "foot"), from PIE *ped- (cf. Avestan pad-; Sanskrit **pad-**, accusative padam "foot;" Greek pos, Attic pous, genitive podos; Latin pes, genitive pedis "foot;" Lithuanian padas "sole," peda "footstep"). Plural form feet is an instance of i-mutation. Of a bed, grave, etc., first recorded c.1300.

Fetter = πέδη

fetter (n.) Look up fetter at Dictionary.com

Old English fetor "chain or shackle for the feet," from P.Gmc. *fetero (cf. Old Saxon feteros (plural), Middle Dutch veter "fetter," in modern Dutch "lace, string," Old High German fezzera, Old Norse fiöturr, Swedish fjätter), from PIE root *ped- "foot" (see foot (n.)). The generalized sense of "anything that shackles" had evolved in Old English. Related Fetters.

Γαλλικά pied

Ιταλικά piede

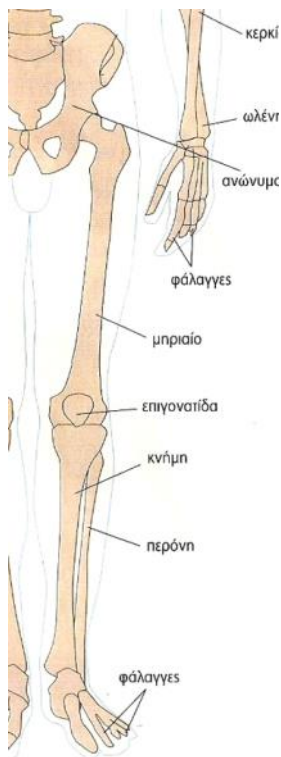
Γερμανικά Fuss

Εγκυκλοπαιδικά

Ο σκελετός των **κάτω άκρων** (ποδιών) αποτελείται από το σκελετό του **μηρού**, το σκελετό της **κνήμης** και το σκελετό του **άκρου ποδός**. Στο μηρό υπάρχει το μεγαλύτερο οστό του ανθρωπίνου σκελετού, το **μηριαίο** οστό, στην **κνήμη** υπάρχουν δύο οστά, η **κνήμη** και η **περόνη** και στο άκρο πόδι διακρίνουμε τον **ταρσό**, που έχει 7 οστά, τα 5 μετατάρσια οστά και τις **φάλαγγες** των δακτύλων, δύο για το μεγάλο και από τρεις για κάθε ένα από τα υπόλοιπα.

Ο μηρός συνδέεται προς τα επάνω με τη **λεκάνη** με μια από τις βασικότερες μεγάλες αρθρώσεις του ανθρωπίνου σκελετού, την άρθρωση του **ισχίου** ή απλώς **ισχίο**, και προς τα κάτω με την κνήμη με την άρθρωση του **γόνατος** στο σχηματισμό της οποίας υπάρχει άλλο ένα οστό, η **επιγονατίδα**. Η άρθρωση αυτή είναι επίσης από τις βασικές μεγάλες αρθρώσεις του σώματος. Η κνήμη συντάσσεται με το άκρο πόδι με την ποδοκνημική όρθωση, που ανήκει και αυτή στις μεγάλες αρθρώσεις. Στο σκελετό του άκρου ποδιού, (ταρσός, μετατάρσια, δάκτυλα) υπάρχουν πολλές μικρές αρθρώσεις που συντάσσουν τα οστά μεταξύ τους σε ένα μορφολογικό σχηματισμό (το άκρο πόδι), χρήσιμο για τη στήριξη και τη βάρδιση.

Εικόνες

ΕΙΚΟΝΑ 1 - ΤΑ ΟΣΤΑ ΤΟΥ ΠΟΔΙΟΥ

Συνώνυμα

ποδάρι το < ποδάριον υποκοριστικό του πους
πόδας ο (Κρήτη) < πούς

Συγγενικά

πέλμα
πλατυποδία
παντελόνη
μπατζάκι

πβλ. φρ. φωτιά στα μπατζάκια μας
Ωχού! ωχού! φωνάξανε οι Χιώτισσες με τρόμο,
ουγού! η Χίος θα καεί και όλα μας τα τζάκια,
μα η ρουκέτα στράβωσε κ' επήρε άλλο δρόμο
και μέσα στου μισέ Μπουρλή τρυπώνει τα **μπατζάκια**.
Κ' υστέρα φεύγει απ' αυτού με γύρες σαν λωλή
και μες στις **άντζες** χώνεται της κόρης του Μπουρλή.

Γ. Σουρή - Επιστολή

αντζα=κνήμη.

ἌΝΤΖΑ (κυρ. τὸ ὑποκάτω τοῦ γόνατος καί-
λον. Ἡ λέξις ἦτον ἐν χρήσει καὶ εἰς τοὺς χρό-
νους ἀλόγητον τοῦ Εὐσταθίου. • Τὴν ἀγκύλην,
κατὰ τοὺς παλαιούς, τὴν παρὶ τὰς ἰγνύας,
ἣν τινες Ἄνταν ἢ Ἀνζαν φασίν. • Ἰλ. ψ.)
• Ἰγνύς καὶ ἰγνύα, ἀγκύλη. jarret. §.
(κατὰ χρ. δὲ καὶ τὸ παχὺ τῆς κνήμης).
• Γαστροκνημῖς, γαστροκνημιον καὶ γαστρο-
κνημῖα. mollet, le gras de la jambe.

331

Παράγωγα

Ουσιαστικά

αλετροπόδα

(η) = η βάση του ξύλινου αλετριού.

Η αλετροπόδα κατασκευασμένη από κορμό δέντρου που μετά από σχετικό πελέκημα αποτελεί τη βάση του αλετριού πάνω στην οποία εφαρμόζονται τα άλλα εξαρτήματα, το στιβάρι, η σπάθη, τα φτερά και το υνί. Φέρει και ένα κάθετο κλαδί που αποτελεί το στήριγμα της χειρολαβής (χερούλι).

«Αλετροπόδα» λέγεται και στη δημώδη γλώσσα ο αστερισμός του Ωρίωνα, λόγω του σχήματός του. Η ονομασία αυτή ήταν εύχρηστη και κατά τους μέσους χρόνους, όπως φαίνεται απ' τον Σχολιαστή του Θεοκρίτου: "Ωρίων, το κοινώς αλετροπόδιον λεγόμενον". Αλετροπόδα είναι το όνομα του αστερισμού και σε άλλες γλώσσες.

εμπόδιο

Από το επίθετο εμπόδιος -α -ον [ενν. ξύλον] (αυτός που είναι ή μπαίνει στα πόδια μας). Κομμάτι ξύλου όπου δένονται τα πόδια ζώου, ώστε να μην μπορεί να τρέξει. ποδοκάκκη.

καλαπόδι

Ο αρχαίος καλόπους εκ του κάλον = ξύλο + πους = πόδι. Υπόδειγμα ποδιού από ξύλο για την κατασκευή παπουτσιών. Φρ. **βρέχει καλαπόδια**. Υπερβολή για να δείξει τεράστιες σταγόνες βροχής. Είναι λίγο δυσνόητο. Πιο δυσνόητο ακόμα το Αγγλικό It rains cats & dogs (βρέχει γάτες και σκύλους). Συν. Ποδάρικο (ως ουσιαστικό)

ποδαρικό

Ιδιότητα που έχει το πόδι κάποιου να φέρνει ευδαιμονία σε μια οικογένεια αν την επισκεφτεί πρώτος κατά την έναρξη του έτους. Αλλά και ή ίδια η επίσκεψη.

Για καποιο γρουσουζη λεμε ειρωνικα "Να σε φέρω την πρωτοχρονιά να μου κανεις **ποδαρικό**". πβ. χερικό.

Από το κακο πόδι > κακη ποδιά> **κατσιποδιά**^{279.245}

ποδάρι

Λεγεται για έπιπλα και συναφή αντικειμενα. Συνηθέστερο το καρεκλοπόδαρο: πβλ. φρ. **βρέχει καρεκλοπόδαρα**. Συν. βρέχει [καλαπόδια](#).

Πβλ. Ζούμε μεσα σ' ένα ονειρο που τρίζει
Σαν το ξύλινο **ποδάρι** της γιαγιάς μας.

[Δ. Σαββόπουλος -Τι έπαιξα στο Λαύριο](#)

ποδαρόδρομος

Διαδρομή που γινεται πεζή. Και ή ίδια η πεζοπορία. πβλ φρ Από Ανωχώρι στο Κατωχώρι είναι μιση ωρα ποδαρόδρομος ή μ'εφαγε ο ποδαρόδρομος ή ξεποδαριάστηκα.

Το ξε εχει στερητικό χαρακτήρα= μου φύγαν τα πόδια.

ποδάγρα

Οξεία ουρική αρθρίτις. Επώδυνη συσσώρευση αλάτων στις αρθρώσεις.

ποδεία

κάλτσες ή γκέτες, επίδεσμος της κνήμης
 Ο όρος υπήρχε μέχρι το 1940 στον Ελλ. Στρατό που χρησιμοποιούσε
 ευρύτατα αρχαίζουσα ορολογία.

ποδηγετώ

Οδηγώ, κυρ. σέρνω από το πόδι (συνηθεστέρα από τη μύτη) κατευθύνω κάποιον σύμφωνα με την δίκη μου θέληση αγνοώντας τις προθέσεις ή επιθυμίες του ποδηγετούμενου. Εικόνα από την κτηνοτροφική ζωή (βλ. εμπόδιο, ποδοκάκη)

ποδήρης

Επίθετο ο και η ποδήρης του ποδήρους ουδ. Το ποδήρες
 Αυτό που φθάνει μέχρι τα πόδια. Πχ. Ποδήρης χιτών

ποδιά

Φίλησε κατουρημένες ποδιές

Το αρχαίο κράσπεδο και η βυζαντινή ποδιά η **ποδέα**
 ή ποδόγυρος.

Η εικονογραφία μαρτυρεί ότι τα ενδύματα ήταν ποδήρη.
 Σερνόντουσαν κάτω και βρωμιζόντουσαν από τις βρωμιές του δρόμου (και από ούρα). Οι βυζαντινοί είχαν μεγάλη ροπή στα προκυνήματα και τις κολακειες. Εδαφιαία προσκυνήματα, εξεζητημένες προσφωνήσεις κολακειές παντός είδους των αδυνάτων προς τους δυνατούς ήταν συνηθέστατες. Το φίλημα της άκρης του ρούχου ήταν ένα από αυτά τα συνήθεια.

Η ποδέα ήταν ένα κόλπο των ραφτάδων για να επιδιορθώνουν τον φθαρμένο ποδόγυρο.

Το ρεβέρ του παντελονιού έγινε για τον ίδιο λόγο.

Σήμερα ποδιά λεμε κομμάτι υφάσματος για επαγγελματική προστασία κατά το μαγείρεμα ^{ΕΙΚ1}. Ήταν και το σημα κατατεθεν της **οικιακής βοηθού** ^{ΕΙΚ4} (κν. Δουλάκι ή δουλικό κατά την ρατσιστική φρασεολογία της εποχής). Οι Βυζαντινοί την ονόμαζαν **προσέργιον** ^{160.219}

Αργότερα ονομαστήκαν έτσι και οι ρόμπες που φορούν νοσοκόμες και ιατροί ^{ΕΙΚ3}. Επίσης μαύρη ποδιά φορούσαν και οι μαθήτριες και μαθητές πριν στα χρόνια (1950-60). ^{ΕΙΚ2} Αγοτερα επηλθε σημαντικη βελτιωση και η ποδια έγινε γαλάζια!

ΕΙΚΟΝΑ 1

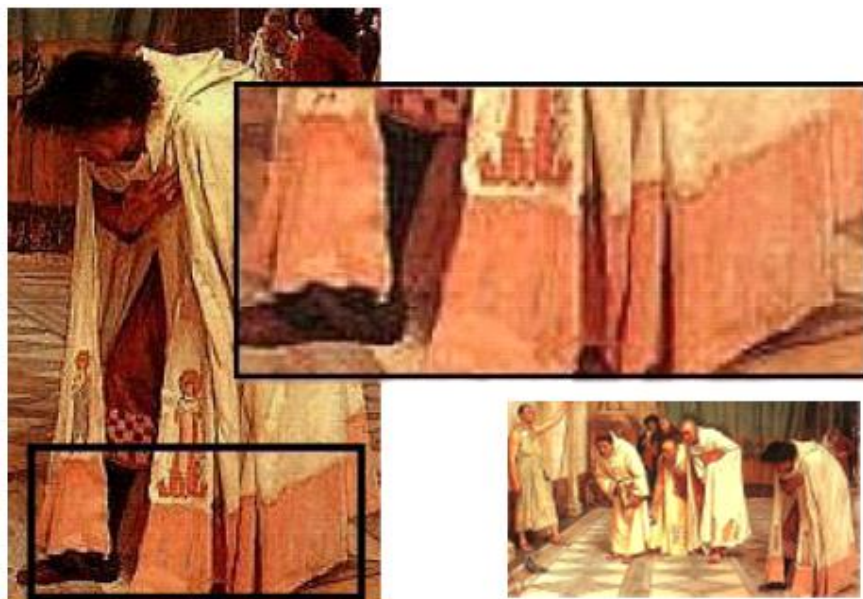

ΕΙΚΟΝΑ 3

ΕΙΚΟΝΑ 2

ΕΙΚΟΝΑ 4

ΕΙΚΟΝΑ 5
Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΟΔΕΑ

μπροστοποδιά

Συνώνυμο της γυναικείας ποδιάς (λεγεται και [μπροστομόυλι](#)).

(Κερκυραϊκό Ιδιώμα)

ποδίζω

Ρημα του Ναυτικού λεξιλογίου. Πρυμνοδετώ, δένω το πλοίο από την πρύμνη στη στεριά. Βλ. ΑΣ5 το καράβι - ποδιζω

ποδόγυρος

η βυζ. ποδεα αλλα λιγο ψηλότερα.
Μιτφ οι γυναίκες

ποδοκάκκη

βλ. εμποδιον .

ποδόσταμο

ποδοστημα: Δομικό στοιχείο που κλείνει το σκάφος στην πρύμνη και συνδέεται με την καρίνα διαμέσου ενός άλλου στοιχείου μαζί με το οποίο αποτελεί την πτέρνα του πλωτήρα.

ποδήλατο

ποδοβολητό

ποδόσφαιρο

σκιμπους

γεν. σκιμποδος. ο οκλαδιας διφρος των αρχαιων.

ΕΙΚΟΝΑ - ΟΚΛΑΔΙΑΣ ΔΙΦΡΟΣ Ή ΣΚΙΜΠΟΥΣ

Σε ένα τέτοιο σκαμνάκι καιόντουσαν στην Ρωμαϊκή αγορά οι **επιδίφριοι αγορανόμοι** (aediles curules) που δίκασαν τις αγορανομικές παραβάσεις επί τόπου.

Ædiles curules Υποδεέστερες αρχές των πληβείων, προσαρτημένοι στους δημάρχους και εκλεγόμενοι από τα concilia plebis . Διατάξεις οικονομικού περιεχομένου, γενική επιμέλεια στοιχείων της πόλεως και δημοσίων αγώνων . Αρμοδιότητες με μορφή αγορανομικού ηδίκτου : διαμόρφωση ius praetorium, ασφάλεια συναλλαγών, δικονομική προστασία καταναλωτών, εξέλιξη του ενοχικού δικαίου . Ακόμα πωλήσεις ζώων και ακινήτων .

Συν. Κράββατος η ράντζο.

Σκαμνακι . Επειδη σκιμβάζω σημαίνει κουτσαίνω εμαι χωλός, πιθανόν να χρησιμοποιείτο και ως βοηθητικό της βάδισης όπως το σημερινό ορθπεδικο πι.

Τρίποδο

Ουσιαστικοποιημενο επιθετο = αυτό που έχει τρια πόδια.ενν. καθισμα
ο αρχαίος **τρίπους** [ενν. δίφρος] (ο και η -ους, το -ουν)

ΦΡ: Από τρίποδος = από καθεδρας, ως αυθεντια, κατά τροπον μη επιδεχομενον αντιρρησεις.

Όπως η Πυθια που ομιλουσε (και χρησιμοδοτουσε) καθισμενη σε τριποδα.

John Collier- The Oracle at Delphi

 Κλικ στην εικονα για μεγεθυνση

Επώνυμο : Τριποδάκης (ο έχων μεγάλο πέος, δηλ ως τριτο ποδι).

Τριποδισμός

τροπος βαδισματος του αλογου.

Υποδημα

(από την γεν. ποδός του πους=ποδι) και κν. **πόδημα** συν. **ποδήματα**

Υποπόδιο

Ψαλμύ, 109:1 τω δαυιδ ψαλμος ειπεν ο κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου **υποποδιον των ποδων** σου

Ησαίας, 66:1 ουτως λεγει κυριος ο ουρανος μοι θρονος η δε γη

υποποδιον των ποδων μου ποιον οικον οικοδομησετε μοι η ποιος τοπος της καταπαυσεως μου

σημ. ένα υποποδιον αφορα τα ποδια η φραση υποποδιο των ποδων ειναι ακυρολεξια όπως και η υποχειριον των χειρων.

Απανταται και σουπέδιον ή σουπόδιον πβλ. Σου-μαιν, σου-βερ.

Επιθετα

Αλαφροπατητος

Που παταει ελαφρια

Το ποδι αλαφροπατητο σαν τρυφερουδι ελάφι (Γ. Ρίτσος -

Επιτάφιος)

Γοργοποδαρος

Μια πρωτη χρηση της λεξης απαντα στο "Διηγησις παιδιόφραστος

των θεραπόδων ζώων"του Στεφανου Σαχλίκη. ~1350 μ.Χ.

Κατσικοποδαρος

Ευφημισμος για τον Διαβολο που τον φαντάζονταν σαν τον Πάνα. Ο Παν ειχε κερτατα και κατσικισια ποδια. Εμφανιση αναλογη με το διαβολο των χριστιανικων αντιληψεων. Όμως κατσικοποδαρο θεωρουμε και ονομασζουμε αυτόν που έχει κακο ποδαρικο, αυτόν που φέρνει γρουσουζια, κακοδαιμονια., τον γκαντέμη, τον γρουσουζη . (πβλ. Κ. Μητσοτάκης).

Ποδοκίνητος

Αυτος που λειτουργει με κινηση των ποδιων (πχ. Ακονιστής τροχος, ραπτομηχανή).

Ποδήλατος

Το οχημα που μετακινειται με την κινηση των ποδιων του επιβατη του λεγεται ποδήλατον οχημα. Το επιθετο εγινε πλεον ουσιαστικο: το ποδήλατο.

ποδήρης

Τριπους ή τριποδον

Οιδίπους

Στην Ελληνική μυθολογία η Σφίγγα ήταν ένα τέρας που έφερνε κακοτυχία και καταστροφή. Σύμφωνα με τον Ησίοδο ήταν κόρη της Χίμαιρας και του Όρθρου ή κατά άλλους του Τυφώνος και της Έχιδνας. Αναπαριστάται ως φτερωτό λιοντάρι με κεφάλι γυναίκας ή ως γυναίκα με πέλματα και στήθη λιονταριού, ουρά ερπετού και φτερά πτηνού. Το όνομά της προέρχεται από τη λέξη σφίγγω.

Oedipus a Sfinx J.A.D.Ingres

Η Ήρα και ο Άρης την έστειλαν από την πατρίδα της την Αιθιοπία, στην Θήβα. Εκεί στεκόταν και ρωτούσε τους περαστικούς Ποιό ον το πρωί στέκεται στα τέσσερα, το μεσημέρι στα δύο και το βράδυ στα τρία;. Όποιον δεν μπορούσε να λύσει το γρίφο η Σφίγγα τον έπνιγε. Ο Οιδίπους έλυσε το γρίφο απαντώντας ότι το ον αυτό είναι ο άνθρωπος, αφού όταν είναι βρέφος περπατάει στα τέσσερα, μετά σηκώνεται στα δύο του πόδια και στα γηρατιά περπατάει όρθιος αλλά χρησιμοποιεί σαν τρίτο πόδι ένα μπαστούνι. Μόλις λύθηκε το αινιγμα της η Σφίγγα γκρεμίστηκε από το βράχο που σκεκόταν και σκοτώθηκε. Ωστόσο, ο ακριβής γρίφος που έδινε η Σφίγγα δεν είναι γνωστός από αρχαίες πηγές, αλλά από μεταγενέστερα κείμενα.

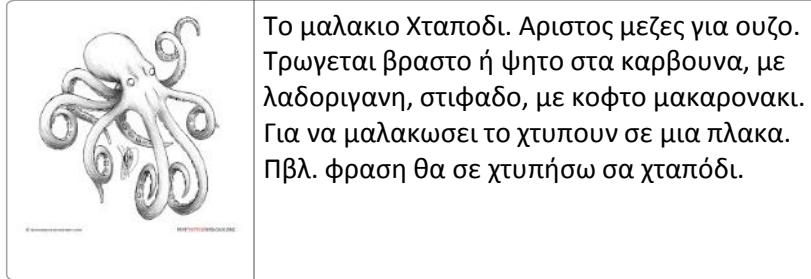
Γενικα σημαινει αυτος που εχει πρησμενα ποδια.

Ο μυθολογικος Οιδιπους ηταν αυτος που:

- 1) Ελυσε το αινιγμα της σφιγγας
- 2) Σκοτωσε τον πατερα του Λαιο
- 3) Παντρευτηκε τη μητερα του Ιοκαστη (πβλ. Οιδιποδειο Συμπλεγμα)

- 4) Ενεπνευσε τον Σοφοκλή να γράψει δυο τραγωδίες "Οιδίπους τυραννος" και "Οιδίπους επι Κολωνω".

Οκτάπους

Πολύπους
Σαρανταποδαρουσα
Τετραπους
Τετράποδο
Ταχύπους
ωκυπους

Επιρρήματα

Χεροπόδαρα

Συνάπτεται συνήθως στο δέσιμο

Πατόκορφα

Από κορυφής μέχρις ονύχων

Ποδαράτα

πεζή

Κατά πόδας

Ακολουθώντας τα βηματά του (κν κατά ποδι)

Πβλ. τον πηρε στο κατόπι.

Παρά πόδα

Στρατιωτικό παράγγελμα. Ενν. όπλον θέσατε παρα πόδα.

Μετα από μια μικρη σιωπη ακολουθει η εκφωνηση «αρμ».

Σημ. στα 1970, που υπηρετουσα, ελεγαν "οπλα" αντι του "αρμ" λογω εθνικοφροσυνης, και εξακολουθουσαν όμως να λενε "εμπρος μαρς" (marche Γαλλικης προέλευσης) λόγω αγραμματοσύνης.

Σταυροπόδι

Με διπλωμένα τα πόδια

Οκλαδόν

Τροπικό επίρρημα. Συνώνυμο του σταυροποδι. Από το αρχαίο ρ.

οκλάζω. (πβλ. [οκιμπους](#) ή δίφρος οκλαδίας αναδιπλουμενο σκαμνί)

Τοπωνύμια

Ποδαράδες

Τοπωνύμιο. Η σημερινή Νέα Ιωνία Αττικής.

Ο συνοικισμός έφερε το όνομα από το βαθύ βυζαντινό παρελθόν του χώρου: "**Ποδαράδες**". Ήταν το όνομα μιας σημαντικής οικογένειας, η οποία κατείχε τα κτήματα, της οικογένειας των **Ποδαράδων** ή **Πλατυπόδων**. (πβλ. επωνυμο Παλαμας, Κεφαλας ή Καρεας, Χέρας που όλα δημιουργουνται από σωματικα χαρακτηριστικα).

Υπήρξε ο χώρος όπου εγκαταστάθηκαν 500 οικογένειες ταπητουργών προσφύγων από τη Σπάρτη της Πισισιδίας με σκοπό την οργάνωση της ταπητουργίας και το μπόλιασμά της στην Ελληνική πραγματικότητα. Την καθαρά προσφυγική τεχνογνωσία του Ανατολίτικου χαλιού η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων θεώρησε ως «πανάκεια» για τη λύση του προβλήματος της απασχόλησης των προσφύγων. Για τον σκοπό αυτό με οικονομική ενίσχυσή της ιδρύθηκαν στους προσφυγικούς συνοικισμούς εργοστάσια ταπητουργίας. Για την υλοποίηση του

προγράμματος εφαρμογής και διάδοσης της ταπητουργίας, η Ν. Ιωνία ορίστηκε ως κέντρο με αποτέλεσμα σ' αυτήν να υπάρξει η μεγαλύτερη συσσωρευμένη βιομηχανικών καταστημάτων. Το έρημο τοπίο των Ποδαράδων που ιδιοκτησιακά ανήκε στο Ιερό Κοινό του Παναγίου Τάφου και είχε ως μόνες κατοικίες τις οκτώ οικογένειες των βοσκών και καλλιεργητών του κτήματος μεταμορφώθηκε με την εγκατάσταση των προσφύγων.

Πάτημα

 Πάτημα Χαλάνδρι, Βόρειος Τομέας Αθηνών

 Πάτημα Μαγούλα, Δυτική Αττική

 ΠΑΤΗΜΑ Μελίσσια, Βόρειος Τομέας Αθηνών

 ΠΑΤΗΜΑ Βριλήσσια, Βόρειος Τομέας Αθηνών

 Πάτημα Ανατολική Αττική

Φράσεις

Φρασεις μεγαλων ανδρων για τα πόδια

**Εάν κάποιος γλείφει τα πόδια σου,
πάτα τον με το πόδι σου προτού σε δαγκώσει.**

Paul Valery

Αρχαίες

- **Αβρόχοις ποσί**

Με στεγνά πόδια. Από τους Ισραηλίτες που περασαν την Νεκρά θάλασσα "αβροχοις ποσι", χωρίς να βρεξουν τα ποδια τους χάρη στο θαύμα που έκανε ο Μωυσής

- **Αφησε τον βοηθο του στο πόδι του**

Ως αντικαταστάτη στην θέση που ήταν πριν το πόδι του δηλ. στην θέση του.
αγγλ. In my shoes

- **Βάζω πόδι**

Κατακτώ, εισέρχομαι σε ξένο χώρο ή χώρα χωρίς την θέληση των κατοίκων

Palida mors, aequo **pulsat pede**, pauperum tabernas, regumque turris.

Horace, Odes, 1.4.13-14

ο ωχρος θανατος όμοια βαζει ποδι στων φτωχών τις καλυβες και στων βασιλιάδων του πυργους.

- **Βρισκομαστε επι ποδος πολεμου**

Εχουμε προετοιμασιες πολεμου, που απαιτουν τρεχάματα.

Νεοελληνικές

- **αν σπασει ο διαολος το ποδαρι του.**

Για να καλυψουμε το ενδεχομενο ενός δυσαρεστου συμβαντος λεμε αυτή τη φραση. Όπως τα πιο λόγια: "**αν παρ' επλιδα ...**" ή "**αν, ό μη γένοιτο, ...**"

Γιατι όμως; Διοτι ο διαβολος με, εστω και ένα από τα πολλα, σπασμενο ποδαρι είναι εκνευρισμενος και επομενωσ πολύ κακος. Το ιδιο συμβαίνει και για τον διαολο που γεράσει. Γι' αυτό λεμε "**αμε στο γερο-διαβολο**".

- **Δε με βαστούν τα ποδια μου**
- **Δεν ξαναπατάω το ποδι μου σ' αυτό το καταγώγιο**
Περιφραση για εμφαση. αντι του δεν ξαναπάω
- **Δουλειές του ποδαριου**
προχειροδουλειες με μικρο οφελος αλλ α και μικρη ευθυνη, λόγω της ελλειψης μονιμου εγκαταστάσεως.
- **έκ κεφαλής ές πόδας άκρους**
Από επανω μεχρι κατω, πατόκορφα
- **Επι ποδος [πολέμου]**
Σε συναγερμο, επιφυλακή
- **θα πάμε με τα ποδια [πεζη]**
- **θα σου κοψω τα ποδια**
απειλη
- **Λειώνω στα ποδια μου**
Καταπονούμαι υπερβολικα συνηθως λόγω ορθοστασιας και αναμονης.
- **με το ένα ποδι πανω στο αλλο**
ασεβως, αδιαφορα (πβλ το ταγουδακι
Από κατω απ το ραδικι
Καθωνται τρεις πιτσιρικι
Το 'να ποδι πανω στ' άλλο
Και φουμέρνουνε τσιγάρο.
- **με το ένα ποδι στον ταφο**
ο υπέργηρος, ο εσχατόγηρος, ο γεροζούρας, ο γεροξεκουτης, ο γερομπαμπαλής, ο κρονόληρος.
Άλλη περιφραση
Οι μερες του μετρημένες
Πνει τα λοίσθια.
- **με χερια και με ποδια**
Αντι στοιχο του Αρχ. **Παντί σθένει,** με κάθε διαθεσιμο μέσον.
Ομως λεγεται και για την μουτζα τριτου προς άλλο : τον μουντζωσα με χερια και με ποδια και έφυγα.
- **Μεσ' στα πόδια μου**
Μην με εμποδιζεις!
Μη μπαινεις μεσα στα ποδια μου
πχ. δεν μπορώ να σ' έχω μεσα στα ποδια μου όταν μαγειρεύω, συγυριζω, κλπ.
Αλλα μηπως και κυριολεκτικά το εμ-πόδιο δεν σημαίνει κάτι που είναι μέσα στα πόδια μας!
- **Μέχρι να σηκώσει το ένα πόδι βρωμάει το άλλο**
Για ανθρωπο που καθυστερει υπερβολικα
- **Μου εκανε τη ζωη ποδήλατο**
Η ζωη είναι κοπιαστικη όπως το ποδήλατο το μεσο μεταφορας που απαιτει σωματικη κοπωση. πρβλ. εχουμε να τραβήξουμε πολύ κουπι.
- **Μου κοπηκαν τα ποδια**
Αισθάνομαι αδυναμια να βαδισω ειτε από κοπωση ειτε από υπερβολικη στεναχωρεια ή απογοήτευση
- **Μπρος στα ποδια σου**
Για κατι που είναι προφανες και αμεσα προσιτό
- **Οποιος δεν εχει μυαλο εχει ποδαρια**
Παροιμιωδης φράση: Πρεπει δηλαδη να κατάβαλει μεγαλη προπαθεια για να κανει αυτά που από ανοησια ξεχασε.

- **Παρά πόδα**
ενν. σπλον θεσατε
- **Πάρε πόδι**
Φυγε (παρε > επαρε προστακτικη του επαιρω)
- **Πάρ' τα πόδια σου**
Κουνησου πιο γρηγορα
- **Πατησε ποδι**
Φέρνω αντίρρηση, δεν υποκύπτω, αποκτώ ιδίαν προσωπικότητα.
Από το πάτημα του ποδιού του νυμφίου από την νύμφη όταν εκφωνείται το "η δε γυνή ίνα φοβείται τον άνδρα".
- **Πέφτω στα ποδια σου**
Παρακαλω θερμα . Τωρα λεγεται μονο μεταφορικως οι παλαιοι κυριολεκτούσαν. Βλ. [υπογλώσσιο #81 υψος](#).
- **Σηκωθηκε στο ποδι ολη η γειτονια**
Συναγερμός. Σηκωνωμαι στο ποδι = εγειρομαι, ορθούμαι.
- **Τον έχεσα πατόκορφα**
(αρχ. από κορυφης μεχρις ονούχων)
Πάτος = πατούσα, πέλημα. Και όχι γλουτοι ή πρωκτος
Ο Σεξπηρ βαζει αυτό το διαλογο στην β. Σκηνή της Πρώτης Πράξης του Αμλετ του:
HAMLET
Arm'd, say you?
MARCELLUS BERNARDO
Arm'd, my lord.
HAMLET
From top to toe?
MARCELLUS BERNARDO
My lord, **from head to foot.**
που περιλαμβανει δυο φρασεις ισοδύναμες του «πατόκορφα» .
Pasted from <<http://www.online-literature.com/shakespeare/hamlet/3/>>

- **Το έβαλε στα ποδια**
Εβαλε το ζόρι, την προσπάθεια, την ένταση στα πόδια του προκειμένου να φύγει γρήγορα
- **Του εβαλε τα δυο ποδια σ'ένα παπούτσι**

Απο το μεσαιωνικό βασανιστήριο της μπότας. Η μπότα ήταν μεταλλικό όργανο βασανισμού που χρησιμοποιόνταν στην Ισπανία γι' αυτό ονομαζόνταν και Ισπανική μπότα.^{154,330} Η μπότα ήταν ένα όργανο βασανιστηρίων και ανάκρισης σχεδιασμένο για να συντρίψει το πέλημα και την κνήμη. Η μπότα έχει πάρει πολλές μορφές σε διάφορους τόπους και χρόνους. Οι συνθέστερες ποικιλίες περιλαμβάνουν την Ισπανική μπότα και την μπότα της Μαλαισίας. Ένας απλός τύπος ήταν φτιαγμένος από τέσσερα κομμάτια από στενές ξύλινες σανίδες καρφωμένες μαζί.

Η μπότα έχει πάρει πολλές μορφές σε διάφορους τόπους και χρόνους. Οι συνθέστερες ποικιλίες περιλαμβάνουν την Ισπανική μπότα και την μπότα της Μαλαισίας. Ένας απλός τύπος ήταν φτιαγμένος από τέσσερα κομμάτια από στενές ξύλινες σανίδες καρφωμένες μαζί.

Μόλις το πόδι κλεινόταν μέσα στις σανίδες, σφήνωναν ξύλινες καβίλιες ανάμεσα στις σανίδες και τις χτυπούσαν με σφυριά, δημιουργώντας αφόρητη πίεση. Η πίεση αυξάνονταν μέχρι το θύμα να ομολογήσει ή να χάσει τις αισθήσεις του. Το βασανιστήριο αποτυπώθηκε βαθιά στο μυαλό των ανθρώπων του λαού και το χρησιμοποιεί για να δείξει την μέγιστη δυνατή απειλή για συμμόρφωση. Όμως λίγοι γνωρίζουν την ανατριχιαστική λειτουργία αυτού του βασανιστηρίου. Αλλιώς δεν θα χρησιμοποιούσαν την έκφραση.

Θα μπορούσατε σήμερα να απειλήσετε κάποιον με την φράση "**Θα σου δέσω τα 2 πόδια σε 4 σανίδες, θα χώσω καβίλιες ανάμεσά τους, θα τις κτυπάω με σφυριά μέχρι να μείνεις αναίσθητος**"; Όχι φυσικά. Να που η λήθη διευκολύνει την διατήρηση των εκφράσεων αυτών. Δες και **θα στις βρέξω, να μου τρυπήσεις τη μύτη** στο Διαπόμπευση. Αυτά που ατεκμηριωτά παρουσιάζει κάποιος Δημήτρης σχετικά με την εκφραση μου φαίνονται ανόητα.

- **Του έδωσε πόδι [τον έδωξε]**

αρχαίες

νόστιμον ναῦς ἐκίνησεν πόδα

Ξεκίνησε το ταξίδι του γυρισμού,

Ευριπίδου Εκάβη

νεῶν λῦσαι ποθοῦσιν οἴκαδ' . . πόδα

Εικόνες

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΠΟΔΙΑ

ΕΙΚΟΝΑ 2 - ΟΣΤΑ ΤΟΥ ΑΚΡΟΥ ΠΟΔΟΣ

Ρηματα

Ποδίζω

ποδίζω ρ. αμετβ. κ. μετβ. [πόδισ-α, -τηκα, -μένος] ΝΑΥΤ. ♦ (αμετβ.) **1.** στρέφω το πλοίο αντίθετα από τον άνεμο ΣΥΝ. επιδίδω ΑΝΤ. ορτσάρω. (λόγ.) προσάγομαι **2.** (κατ' ἐλέκτ.) σταματώ την πλεύση ή αράζω σε απάνεμο όρμο ♦ **3.** (μετβ.) αναγκάζω πλοίο να σταματήσει την πλεύση και να αράξει σε απάνεμο μέρος. — **πόδισμα** (το). [ΕΤΥΜ. < πόδι, άσχετο από το αρχ. ποδίζω -δένω τα πόδια (αλόγου)-].
ποδικός, -ή, -ό [μτγν.] (λόγ.) αυτός που σχετίζεται με το πόδι: - καμύλλη / καμάρα / μυς.
ποδίσκος (ο) ΒΟΤ. ο μίσχος από τον οποίο κρέμεται άνθος ή καρπός. [ΕΤΥΜ. μτγν., υποκ. τού αρχ. πούς, ποδός].
πόδισμα (το) → ποδίζω

πατώ
 Ξεποδαριάζομαι
 Εμποδίζω
 τριποδίζω

Παροιμίες

Χέστηκε ο Πολύδωρος που ήταν στα **πόδια** γρήγορος.

241.120 Μην κοιτάς τα στραβά μου **πόδια** αλλά την ίσια μου τύχη.

241.162 Ο Διάβολος έχει πολλά **ποδάρια**

Για να καλυψουμε το ενδεχομενο ενός δυσारेστου συμβαντος λεμε
αν σπασει ο διαολος το ποδαρι του.

Γιατι όμως; Διοτι ο διαβολος με σπασμενο ποδαρι είναι εκνευρισμενος και
επομενωσ πολυ κακος. Το ιδιο συμβάνει και για τον διαολο που γεράσει.
Γι'αυτό λεμε αιι στο γερο-διαβολο.

241.317 - Αϊ-Γιώργη, Βόηθα με! - Σειε κι εσύ τον **πόδα** σου!

Πρέπει να κάνουμε οι ίδιοι προσπάθειες να λύνουμε τα
προβλήματά μας και να μην περιμένουμε την «εξ ύψους
Βοήθεια».

241.429 Άπλωνε τον **πόδα** σου κατά το πάπλωμά σου.

Οι ενέργειές σου πρέπει να είναι ανάλογες με τις δυνατότητές σου·
δεν πρέπει δηλαδή να επιχειρείς έργα ανώτερα των δυνάμεών σου.

241.730 Κούνησε και τον **πόδα** σου, να βρες το ριζικό σου.

Όποιος κάνει σωστές ενέργειες, δραστηριοποιείται και
καταβάλλει κάποια προσπάθεια έχει μεγαλύτερες πιθανότητες από
έναν νωθρό να προκόψει και να ευημερήσει.
Αναλογο: συν Αθηνά και χείρα κινει.

241.925 Σαν δεν ξέρεις να πεθάνεις, τι ταράζεις τα **ποδάρια**;

Ή Σαν δεν ξέρεις να σφυρίζεις, τι τα θες τα πρόβατα;
Εαν δεν έχεις τις δυνατότητες και τις προϋποθέσεις για να
εκτελέσεις ένα έργο, είναι επιπολαιότητα να το αναλαμβάνεις.

241.941 Σηκωθήκανε τα **πόδια**, να χτυπήσουν/βαρέσουν το κεφάλι.

Λέγεται, μάλλον επικριτικά, στην περίπτωση κατά την
οποία υψώνει ανάστημα ο αδύναμος στον ισχυρά, ο
ασήμαντος στον σημαντικό.

241.958 Σφάζει ο γείτονας το Βόδι, κράταγε κι εσύ το **πόδι**.

Οφείλουμε να βοηθάμε, όσο μπορούμε, τους ανθρώ-
πους που βρίσκονται στο φιλικό και συγγενικό περιβάλλον μας.

241.1701.Αδειανά τα χέρια σου, κακό το **ποδιακό** σου.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Σχολαστικός καθ' ύπνουσ ήλον πεπατηκένοι δόξασ
τόν **πόδα** περιέδησεν. έταίρος δέ αυτόυ πυθόμενος τήν αίτίαν
καί γνούσ· Δικαίωσ, εφη, μωροί καλούμεθα. δια τί γάρ **άνυπόδη-**
τος κοιμάσαι;
Φιλογελωσ

Το καράσπεδον είναι η ποδέα, ο ποδόγυρος
Ο παρακαλών φιλάει κατουρημένες ποδιές (διάβαζε ποδέες)
τὸ κράσπεδόν του ἔλαβεν, πάλιν παρακαλεῖ τον·

Στ. 694

Και παρακατω

*καὶ σκύπτω ἐς τοὺς πόδας του, κλαίω τὴν συμφορὰν μου,
καὶ δέομαι, ἀντιβολῶ, διὰ τὴν παρθενίαν μου, 730*

Στ. 729

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΜΑ ΑΠΟ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΕΙΣ ΕΡΜΑΙΚΗΝ·
ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΠΡΩΤΟΠΛΑΘΟΥΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΡΟΥ.

9429.63 [103]

Screen clipping taken: 9/1/2013 4:18 μμ